

USR LOMBARDIA - CUSL (Consulta Universitaria di Studi Latini)
Certificazione delle Competenze della Lingua Latina 2024 - Livello B2

De Caligulae facetiis

Summarium

Notae sunt plurimae C. Caesaris, qui vulgo Caligula appellatur, facetiae, quas tamen non omnes qui eas audierunt, vel etiam nunc audiunt, adprobare possunt.

1	Inter varios eius iocos, cum, adsistens simulacro Iovis, Apellem tragoedum
2	consulisset uter illi maior videretur, cunctantem fustigari iussit, conlaudans subinde
3	vocem deprecantis quasi etiam in gemitu praedulcem. Quotiens Caesoniae, uxoris
4	suae, vel cuiusdam amicae collum oscularetur, addebat: “Tam bona cervix simul ac
5	iussero demetur”. Nullus tam abiectae condicionis tamque extremae sortis fuit, cuius
6	commodis non obtrecaret. Cum quodam die muneris gladiatori Porio post prosperam
7	pugnam servum manumittenti studiosius plausum esset, ita proripuit se spectaculis,
8	ut calcata toga praeceps iret, indignabundus et clamitans dominum gentium populum
9	plus honoris gladiatori tribuentem quam consecratis principibus aut praesenti
10	sibi. Pulchros et comatos, quotiens sibi occurrerent, capite raso deturpabat. Erat
11	Proculus quidam, ob egregiam corporis amplitudinem et speciem “Colossus” dictus;
12	hunc, spectaculis detractum repente et in harenam deductum, duobus gladiatoribus
13	comparavit bisque victorem statim iugulari iussit.

01 Elige quid tibi verum videatur

- Caligula et Apelles iuxta sedebant apud aliquam Iovis imaginem
- Caligula et Apelles adstabant prope statuam alicuius dei, in aede Iovi dicata
- Caligula et Apelles tragoediam aliquam in aede Iovi dicata adspectabant
- Caligula et Apelles tragoediam de Iove in aliquo theatro adspectabant

02 Elige quid tibi verum videatur

Caligula Apellem consuluit. In hac sententia *consulere* (l. 2 *consulisset*) significat:

- deliberare
- interrogare
- monēre
- petere

03 Elige quid tibi verum videatur

Caligula se Iovem antecellere putabat. **Verum.....** **Falsum....**

04 Elige quid tibi verum videatur

Caligula irascitur quia Apelles diutius in silentio permanserat. **Verum.....** **Falsum....**

05 Elige quid tibi verum videatur

- Apelles, qui numquam ploraverat quamvis multo dolore afficeretur, a Caligula occisus est
- Apelles, qui multum ploraverat propter dolorem, Caligulae deridiculo erat
- Apelles, qui multum ploraverat quamvis a nullo dolore afficeretur, risum Caligulae movit
- Apelles, qui numquam ploraverat propter dolorem, Caligulam irridebat

06 Elige quid tibi verum videatur

Caligula nulli parcebat, ne uxori quidem suae, quam minis persaepe terrificabat. **Verum.....** **Falsum....**

07 Elige quid tibi verum videatur

Caligula adfirmabat se capita facile demere posse (ll. 4-5). *Demere* in hac sententia significat:

- abscindere
- cadere
- deferre
- extollere

08 Elige quid tibi verum videatur

Caligula civium commoda in malam partem accipiebat. In hac sententia (l. 6 *commodis obtrectabat*), *commoda* significat:
..... bona et opportunitates

..... liberi et uxores
..... praemia et mercedes
..... virtutes et ingenia

09 Elige quid tibi verum videatur

Propter Caligulae crudelitatem, nullus civis, ne abiectae quidem condicionis, salvus sibi videbatur (ll. 5-6). In hac sententia, *abiecta* significat:

..... gloriosa
..... humilis
..... nobilis
..... scelesti

10 Elige quid tibi verum videatur

..... Caligula indignatus est, quia Porius libertatem servo suo donaverat
..... Caligula indignatus est, quia Porius servum pluris faciebat quam principem
..... Caligula indignatus est, quia servus principis a Porio manu missus erat
..... Caligula indignatus est quia Porius pluris aestimabatur quam princeps

11 Elige quid tibi verum videatur

Porio a populo studiosius plaudebatur (ll. 6-7). In hac sententia, *studiosius* significat:

.....considerate
.....diligenter
.....nimium
.....sollicite

12 Elige quid tibi verum videatur

Caligula indignabundus in harenam se proiecit.

Verum.....

Falsum....

13 Elige quid tibi verum videatur

Tanta festinatione Caligula se proiecit, ut deridiculo lapsus sit.

Verum.....

Falsum....

14 Elige quid tibi verum videatur

Cum de iniuria *consecratis principibus* allata Caligula queritur (ll. 8-10), de se ipso cogitat.

Verum.....

Falsum....

15 Elige quid tibi verum videatur

Romani videntur plus honoris tribuere gladiatori cuidam quam principi. In hac sententia, *tribuere* (l. 9 *tribuentem*) significat:

.....pendere
.....permittere
.....praebere
.....solvere

16 Elige quid tibi verum videatur

Instrumenta tonsoria vel ipsi Caligulae vel servis eius semper prompta esse videbantur.

Verum.....

Falsum....

17 Elige quid tibi verum videatur

Proculus et Porius ambo gladiatores erant.

Verum.....

Falsum....

18 Elige quid tibi verum videatur

Iussu Caligulae, Proculus in harenam repente deductus est. In hac sententia, *repente* (l. 12) significat:

.....acriter

.....improvidē

.....improviso

.....raptim

19 Elige quid tibi verum videatur

Caligula Proculum duobus gladiatoribus comparavit (ll. 12-13), id est:

.....Proculus propter formam et magnitudinem suam contra illos iussus est pugnare

.....Proculus propter formam et magnitudinem suam illis adhibitus est

.....Proculus illis propter formam et magnitudinem suam aequiparatus est

.....Proculus propter formam et magnitudinem suam inter illos tertius adpositus est ad certamina gladiatoria

20 Elige quid tibi verum videatur

Victos gladiatores Caligula iugulari iussit.

Verum.....

Falsum....

21 Hic est auctoris verborum paraphrasis. In proxima exercitatione iunge numerum verbo (omnia vocabula addenda sunt)

Caium Caesarem constat facetiis iocisque valde delectari. Olim, cum Apellem poetam ante Iovis signum convenisset, eum**01**..... utrum se an Iovem maiorem faceret, sed quia ille**02**..... quid sibi respondendum esset, illum verberari iussit et dum ille sine modo eiulat, eius vocem**03**....., in qua aliquid dulce inesse sibi videbatur. Saepe osculans Caesoniae uxoris cervicem, vel alicuius amicae, hoc**04**.....: tam pulchram gulam, si iussisset, statim secandam esse. Nemo tam miser atque infelix fuit, cuius utilitatibus non invideret. Olim inter munus gladiatorium maximos plausus Porio gladiatoris spectatores tribuebant, qui post victoriam servum quendam manumiserat. Tunc Caius ex Circo tam imprudenter**05**..... ut togae impingens caderet, cum, ira et indignatione motus, vociferaretur a populo Romano gladiatoris plus honoris tribui quam optimatibus atque principi ipsi, qui illic aderat. Homines forma vel coma conspicuos, qui sibi obvii essent, statim**06**..... Quidam, cui nomen Proculus erat, sed propter eximiam corporis magnitudinem et pulchritudinem “Colossus” nominatus, e gradibus subito ereptus et in harenam deiectus, cum duobus gladiatoribus pugnare**07**..... Cum ambos ille vicisset, ut necaretur Caligula**08**.....

23 Verba latina quae aptissima tibi videntur ut istae tabulae explicentur, adiunge; si fieri potest, verbis utere quae in prioribus textis inveniebantur

